

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W

DOBRZYNIEWIE DUŻYM

ZA ROK 2020

Opracowała: Agata Krupska
Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Dobrzyniewie Dużym

Spis treści

I. WSTĘP	3
II. STRUKTURA ZATRUDNIENIA W GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W DOBRZYNIEMIE DUŻYM.....	5
III. BUDŻET GOPS.....	7
IV. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ.....	9
V. INNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ.....	16
VI. REALIZACJA PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC ŻYWNOŚCIOWA	18
VII. POMOC LEKOWA	18
VIII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	18
VIII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ	22
IX. DODATEK MIESZKANIOWY I ENERGETYCZNY	25
X. KARTA DUŻEJ RODZINY.....	25
XI. ŚWIADCZENIA RODZINNE.....	26
XII. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY.....	32
XIII. PROGRAM „DOBRY START”.....	34
XIV. PROGRAM 500+ ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE.....	36
XV. PROGRAM „CZYSTE POWIETRZE”.....	37
XVII. PODSUMOWANIE	38

I. WSTĘP

Zgodnie z art. 110 ust 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.), Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym przedkłada Radzie Gminy roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Dobrzyniewo Duże, działającą na podstawie Uchwały Rady Gminy Nr XXXII-171/94 w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Kościelnym oraz Statutu zatwierdzonego Uchwałą Rady Gminy Dobrzyniewo Duże Nr XXIII/116/04 z dnia 15 października 2004 roku. (*Zmiana tekst jednolity Uchwała Nr XXXII/183/13 z dnia 14 czerwca 2013 r.*) Dnia 5 marca 2021 r. Rada Gminy Dobrzyniewo Duże przyjęła Uchwałą Nr XXXI/259/21 (*Dz.U. Woj. Podl. z dnia 12 marca 2021 poz.1114*) nowy Statut dla ośrodka pomocy. Podjęcie w/w uchwały wynikało z konieczności dostosowania przedmiotu działalności i organizacji wewnętrznej Ośrodka do obowiązujących przepisów prawa. Dokonanie zmian wynikało również z koniecznością uporządkowania prawnego zapisów poszczególnych aktów prawnych, na których opiera się praca danej jednostki dla prawidłowego jej funkcjonowania, a które regularnie ulegają zmianom.

Podstawowym aktem prawnym, na podstawie którego funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym, to wymieniona wyżej Ustawa o Pomocy Społecznej z dnia 12 marca 2004r. Ponadto w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych, w szczególności:

- Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004r. / tj. Dz. U. z 2020r. poz. 1398 ze zm./
- Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r. /t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 111 ze zm./
- Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007r. /t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 808 ze zm./
- Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016r. / tj. Dz.U. z 2020r. poz. 1329/
- Ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna z dnia 4 kwietnia 2014r. /t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1297/
- Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016r. /t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 2407 ze zm./
- Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13.10.1998 /t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 266 ze zm./
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. / tj. Dz. U. z 2020r. poz.821 ze zm./
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. /t.j. Dz.U. z 2019r. poz. 2277 ze zm./

- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. /t.j.Dz. U. z 2020r. poz. 218 ze zm./
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. /t.j.Dz. U. z 2020r. poz. 2050 ze zm./
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r. /t.j. Dz. U. z 2020r. poz.685/
- Ustawa o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r. / t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 176/
- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy /t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1409 ze zm./
- Uchwała Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 z dnia 15 października 2018r./ M.P. z 2018r. poz.1007/
- Ustawa o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014r. /t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1348 ze zm./
- Ustawa o dodatkach mieszkaniowych z dnia 11 czerwca 2001r. /t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 2133/ oraz innych aktów prawnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym w 2020 roku pomimo pandemii realizował działalność statutową oraz podejmował dodatkowe działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa pracowników i osób korzystających z pomocy, aby zapewnić ciągłość świadczonych usług na rzecz świadczeniobiorców, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji. Praca świadczona była w sposób nieprzerwalny, pomimo wprowadzanych obostrzeń. Zainstalowano skrzynkę podawczą, aby osoby nie posiadające Internetu czy telefonu – głównie starsze miały dostęp do pracowników udzielających wsparcia.

Z zachowaniem środków ostrożności Ośrodek był inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przy realizacji zadań współpracował z Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku (System Sepia) , Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym, Komendą Policji w Choroszczy (gł. Dzielnicowym); Wojskami Służby Terytorialnej; strażą pożarną, szkołami, placówkami służby zdrowia, prokuraturą; GKRPA, Stowarzyszeniem Przyjaciół Gminy Dobrzyniewo Duże i Droga oraz innymi organizacjami niosącymi pomoc.

II. STRUKTURA ZATRUDNIENIA W GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W DOBRZYNIEWIE DUŻYM

Utworzenie i utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników, jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust 18 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. Gmina otrzymuje również dotację z budżetu państwa na utrzymanie jednostki oraz wypłaty dodatków za pracę w środowisku.

W ramach **struktury organizacyjnej** ośrodka pomocy społecznej został wyodrębniony zespół realizujący zadania w zakresie pomocy społecznej, zespół realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i wychowawczych i funduszu alimentacyjnego oraz asystent rodziny.

Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym kieruje jednoosobowo kierownik. Podczas jego nieobecności zastępowany jest przez pracownika, któremu na wniosek Kierownika Wójt Gminy przekazał stosowne pełnomocnictwo. Kierownik prowadzi nadzór merytoryczny, organizację pracy i sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań przez poszczególnych pracowników Ośrodka. Reprezentuje Ośrodek na zewnątrz. Według stanu na dzień 31.12.2020r. w Ośrodku zatrudnionych było ogółem 12 osób, co w przeliczeniu na pełne etaty wynosi 9,88 etatu.

Tabela 1. Wykaz stanowisk w GOPS

Pracownicy w jednostce		2020	etat	
Kierownik	Gł. księgowy	2	1	0,25
Stanowiska urzędnicze		3	3	
Pracownicy socjalni		5	5	
Asystent rodziny		1	0,5	
Pracownik sprzątający		1	0,125	
Ogółem		12	9,875 etatu	

Stanowisko urzędnicze obsługują świadczenia rodzinne; fundusz alimentacyjny i świadczenia wychowawcze. Informatyk wykonuje pracę w zależności od potrzeb na umowę zlecenie.

Wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach, zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Ponadto, regularnie podnoszą swoje kwalifikacje, biorąc udział w różnych specjalistycznych szkoleniach, seminariach i konferencjach poświęconych pomocy społecznej, przemocy w rodzinie, świadczeniach rodzinnych, świadczeniach wychowawczych i pieczy zastępczej, księgowości i innych niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, wynikających ze statutu Ośrodka.

Zgodnie z art. 110 ust 11 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym spełniony jest wymóg ustawy. Liczba mieszkańców gminy na koniec 2019 wynosiła 9423 osoby. (*Dane Vademecum Statystyczne GUS 2020*). *Stan ewidencji Ludności Urzędu Gminy na 31.12.2020 r. – 9574 osoby.* W przeliczeniu 1 pracownik na 2000 mieszkańców - liczba pracowników powinna wynosić 4,7.

Tabela 2 . Spełnienia warunku ustawowego zatrudnienia 2017-2020

rok	Liczba mieszkańców w Gminy wg GUS	Pracownic y socjalni w ops	Spełnienie art.110 ust.11
2017	9141	3	NIE
2018	9206	5	TAK
2019	9331	5	TAK
2020	9547	5	TAK

III. BUDŻET GOPS

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym w 2020 roku na realizację zadań własnych i zadań zleconych wydatkował kwotę **16 802 308,50 zł.**, w tym ze środków budżetu gminy: **1 310 565,01 zł. (7,79%)** ; ze środków budżetu państwa: **15 491 743,49 zł. (92,20 %).**

Dział 852 - POMOC SPOŁECZNA - wydatek wyniósł 1 310 565,01 zł. (7,79%)

Dział 855- WSPARCIE RODZIN – 15 000 571 (89,28%)

Tabela 3. Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym za rok 2020

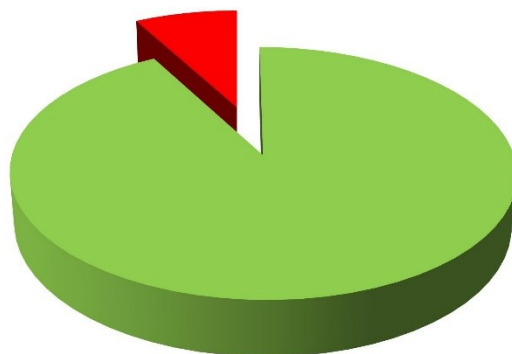
Klasyfikacja budżetowa		Plan budżet	kosz	w tym:	
				budżetu gminy	Budżet państwa
85202	Domy pomocy społecznej	680 000,00	662 573,93	662 573,93	0,00
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w Rodzinie	2000,00	2000,00	2000,00	0,00
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	27 500,00	21 546,66	0,00	21 546,66
85215	Dodatki mieszkaniowe	4500,00	4234,72	4234,72	0,00
85214	Zasiłki okresowe, Celowe, pomoc w naturze oraz usługi opiekuńcze	331 604,00	280 667,31	182 201,83	98 465,48
85216	Zasiłki stałe	285 000,00	267 720,62	0,00	267 720,62
85219	Ośrodki pomocy społecznej	534 668,00	478 353,43	352 103,43	126 250,00
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	164 400,00	84 641,40	33 856,56	50 784,84
85501	Świadczenia wychowawcze	11 705 900,00	11 695 000,00	0,00	11 695 000,00
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	2 840 000,00	2 805 499,92	0,00	2 805 499,92
85503	Karta Dużej Rodziny	483,00	331,77	0,00	331,77
85504	Wspieranie rodziny – asystent rodziny	43 139,00	27 908,59	27 058,59	850,00
	Pieczą zastępczą	50 375,00	46 535,95	46 535,95	0,00
	Świadczenie Dobry Start+ koszty obsługi	411 150,00	410 140,00	0,00	410 140,00
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne,	16 000,00	15 154,20	0,00	15 154,20
Razem		17 096 749,00	16 802 308,50	1 310 565,01	15 491 743,49

*Źródło: dane GOPS

Plan Budżetu został zrealizowany w 98,28 %. Środki niewykorzystane zwrócono na konto Gminy i Budżetu Państwa

Udział procentowy źródeł finansowania wydatków GOPS w roku 2020 wskazuje na dominujący udział środków budżetu państwa, co ilustruje poniższy wykres.

Budżet Gminy 7,79%

Dotacja 92,20 %

Z roku na rok wydatki na świadczenia pomocowe ulegają zwiększeniu. Większe są również środki pochodzące z Budżetu Państwa na wsparcie głównie rodzin z dziećmi oraz osób starszych.

Tabela4. Zestawienie wydatków - Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
OGÓŁEM (działy)	1	14 384 295	17 000 029	16 999 669
W tym: w budżecie OPS	2	14 183 295	16 802 309	16 802 3

IV. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Prawo do świadczeń pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie, zamieszkującym i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcom, zamieszkującym i przebywającym na tym terytorium, posiadającym zezwolenie na pobyt stały lub status uchodźcy, nadany w Rzeczypospolitej Polskiej oraz obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt. Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, na zasadach określonych w ustawie, w szczególności z powodu: ubóstwa; sieroctwa; bezdomności; bezrobocia; niepełnosprawności; długotrwałej lub ciężkiej choroby; przemocy w rodzinie; potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze; trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy; trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; alkoholizmu lub narkomanii; zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługiwało w 2020 roku osobom i rodzinom, których dochód na osobę nie przekraczał: **701,00 zł – dla jednoosobowego gospodarstwa domowego, 528,00 zł – dla wieloosobowego gospodarstwa domowego**

W 2020 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało **243** osoby z **157** rodzin (358 osób w rodzinie). Liczba mieszkańców zameldowanych na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże na dzień 31.12.2020r. wynosiła **9574 osób**. Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Dobrzyniewo Duże przyjąć należy, iż pomocą objęto **2,54%** ogółu mieszkańców Gminy

Tabela 5. Typy rodzin objętych pomocą

Wyszczególnienie	ogółem	Liczba rodzin
Rodziny ogółem, w tym	157	358
Rodziny z dziećmi, w tym:	59	240
Rodziny niepełne	20	58
Emeryci i renciści	1	1

**Dane ze sprawozdania MRPIPS-03 za 2020*

Dominujące problemy społeczne na terenie Gminy Dobrzyniewo Duże na podstawie których przyznawane były świadczenia pomocy społecznej wyszczególniono poniżej. Tabela zawiera szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin i osób w rodzinach w poszczególnych czynnikach dysfunkcyjnych.

Tabela 6. Powody przyznawania świadczeń w 2020 roku.

Powód trudniej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	67	128
Bezdomność	2	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym: wielodzietność	18 11	68 64
Bezrobocie	27	56
Niepełnosprawność	56	83
Długotrwała lub ciężka choroba	47	93
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym rodziny niepełne	15	56
rodziny niepełne	7	20
rodziny wielodzietne	5	27
Przemoc w rodzinie	0	
Alkoholizm	4	4
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0
Zdarzenie losowe	0	0
Sytuacja kryzysowa	1	1
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Sprawozdanie MRPIPS -03 za 2020

Należy nadmienić, że w jednej rodzinie może występować więcej niż jedna dysfunkcja i z tego względu liczby rodzin i osób nie sumuje się. W 2020 roku dominującym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej było ubóstwo. Osoby nie posiadały żadnych dochodów lub wykazywały brak dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia niezbędnych potrzeb, w szczególności w zakresie jedzenia, schronienie, ubrania itp. Z tej przyczyny wsparciem objęto 67 rodzin/ 128 osób w rodzinie. Ubóstwo jest zjawiskiem bardzo negatywnym, które wyraźnie oddziałuje na jakość i poziom życia, a przez to na zadowolenie społeczne. Można wyróżnić wiele przyczyn i rodzajów ubóstwa. Kolejne powody przyznania wsparcia to niepełnosprawność (56 rodzin/ 83 osoby w rodzinie) oraz długotrwała lub ciężka choroba (47 rodzin /93 osoby w rodzinie).

Są rodziny, które w ubóstwie znalazły się właśnie z powodów takich jak, niepełnosprawność czy choroby. Niestety są również rodziny, w których występuje duża bierność i pasywność pozwalająca na utrzymywanie się ze środków pomocy społecznej, bez refleksji o podjęciu próby poprawy własnego losu. Warto podkreślić, że ze zjawiskiem ubóstwa oraz wspomnianą postawą związane są często patologie społeczne.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE I NIEPIENIĘŻNE

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka poprzez świadczenia pieniężne i niepieniężne, które udzielane są bezpłatnie, odpłatnie lub za częściową odpłatnością.

Tabela 7. Rzeczywista liczba rodzin według rodzaju przyznanych świadczeń.

Wyszczególnienie	Liczba osób którym przyznano świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenie pieniężne	170	128	263
Świadczenia niepieniężne	96	53	201
Pomoc w postaci pracy socjalnej w tym wyłącznie	57	120	120
W postaci pracy socjalnej	1	1	1
Świadczenie ogółem	243	157	357

**dane ze sprawozdania MPIPS*

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE :

- zasilek stały
- zasilek okresowy,
- zasilek celowy i specjalny zasilek celowy,
- pomoc dla rodzin zastępczych,
- pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki.

Tabela 8. Świadczenia pieniężne pomocy społecznej przyznane w roku 2020

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób objętych pomocą	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń wypłaconych
1	Zasilek stały	45	540	267 720,62
2	Zasilek okresowy	52	278	98 465,48
3	Zasilki celowe i w naturze Zasilek celowy w ramach programu „Posilek w szkole i w domu”	13 9	x	82 327,00
X	w tym Zasilek celowy specjalny	20	28	8 540,00
X	Zasilek celowy na sprawienie pogrzebu	2	2	7 996,00
4	Zasilek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	0	0
5	Pomoc na leki	28	123	7 567,00
Razem				419 964,86

Patrząc na przedstawione powyżej dane zauważyć należy, że do najczęściej udzielanych świadczeń pieniężnych pomocy społecznej był :

- **zasilek stały**, który przyznawany jest osobom całkowi niezdolnym do pracy z powodu niepełnosprawności lub z powodu wieku (kobiety – 60 lat, mężczyźni – 65 lat) – w przypadku, gdy nie nabyli świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Z tej formy pomocy skorzystało 45 świadczeniobiorców (39 samotnie gospodarujących i 6 pozostających w rodzinie). Osoby te stanowiły 18,51 % ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy. Wydatkowano na to świadczenie 260 720,62 zł. Max kwota zasiłku stałego 645 zł. miesięcznie; minimalna 30 zł. Finansowanie budżet państwa

- **zasilek okresowy** - wg art. 38 ustawy o pomocy społecznej przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego: osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny. Zasilek okresowy ustala się: w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł

miesięcznie; w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny. Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ust. 2 nie może być niższa niż 50% różnicy między: kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby (kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.)

Z tej formy pomocy skorzystały ogółem 52 osoby, w tym 34 z powodu bezrobocia; 16 – długotrwałej choroby; 8 niepełnosprawności; pozostałe przyczyny podało 8 osób. Wyplacono 278 świadczeń na kwotę 98 465,48 zł. Finansowanie Budżet Państwa

- **Zasiłki celowe i w naturze m.in. zasiłek celowy z Programu „Posilek w szkole i w domu”** na zakup posiłku lub żywności .Zasiłek celowy - Jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne. Gmina przyjęła Rządowy Program Posilek w szkole i w domu w 2018 roku. Podjęła stosowne uchwały, m.in. o przyjęciu Programu; podwyższeniu kryterium do 150% oraz przyjęła program osłonowy.

Według sprawozdania MPIPS za 2020 r. z w/w formy pomocy skorzystało 139 osób Zasiłek celowy – wydatek 32 247 zł. w tym celowy specjalny opisany poniżej. Zasiłek na posilek – 50 080 zł w tym środki własne 20 032 zł dotacja 30 048 zł.(Z zasiłku na posilek skorzystało 66 osób ; wplacono 384 świadczenia. Ogółem – 82 327 zł.

- **Zasiłek celowy specjalny** Jest świadczeniem przysługującym na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej i może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe – w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Wyplacono 28 świadczeń w wys. 8540 zł. dla 20 osób

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

Drugą kategorią świadczeń pomocy społecznej są. Świadczenia niepieniężne. Katalog tych świadczeń jest tak szeroki, że należy przedstawić i opisać szczegółowo krok po kroku obszar ich realizacji. Do świadczeń niepieniężnych realizowanych przez ośrodek pomocy należą: praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, 12) mieszkanie chronione, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

Opis Wybranych świadczenia realizowane przez GOPS

1. **Praca socjalna** prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Ma na celu zaspokajanie ich potrzeb, lepsze dostosowanie do zasad życia społecznego, poprawę pozycji społecznej. Może być sposobem przywracania harmonii w życiu jednostki i jej relacjach z grupą społeczną lub metodą rozwiązywania problemów społecznych. Praca socjalna to także stały kontakt z rodziną i wspieranie jej w pokonywaniu trudności jakie napotyka w codziennym życiu. Praca socjalna jest świadczeniem pomocy społecznej niezależnym od dochodu rodziny.

W roku 2020 pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną w 57 rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Objęli wsparciem 120 osób w tym rodzinach.

2. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne świadczone jest osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Realizacją tego zadania odbywała się w latach ubiegłych dzięki Mobilnemu Punktowii Wsparcia działającego w GCK w Dobrzyniewie Dużym w ramach Projektu Stowarzyszenia Droga - Razem Bliżej. Podopieczni mieli już możliwość korzystania z bezpłatnych konsultacji online psychologów i terapeutów dzięki ofercie MRPiPS.

3. Zapewnienie posiłku

Realizacja świadczenia polegała głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” przyjętego Uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M. P. poz. 1007) Gmina podjęła stosowne uchwały.

Dożywianiem objęto 81 dzieci i młodzieży z 41 rodzin, na co wydatkowano kwotę 34 292 zł. Wydano 4614 posiłków Z powodu zamknięcia szkół i przedszkoli (pandemia koronawirusa) świadczenie to zostało zastąpione w 2020 roku wypłatą pieniężnych zasiłków celowych w ramach programu. Środki pochodziły w 60 % z dotacji Budżetu Państwa i 40 % to wkład własny gminy.

4. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze są zadaniami gminy o charakterze obowiązkowym. Przyznawane są osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, podstawowej opieki higienicznej zleconej przez lekarza czy zapewnienia kontaktu z otoczeniem.

W 2020 roku z pomocy w postaci usług opiekuńczych skorzystało 10 osób. Przyznano usługi na kwotę 158 850,20 zł. Koszt świadczenia usług wyniósł ogółem 133 343,57 zł. (w tym świadczenia 108 314,07 zł. ; plus pochodne od wynagrodzenia 25 029,50 zł.) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w zatrudnił 10 opiekunek na umowę o pracę, które przepracowały łącznie 8747 godzin. Odpłatność ze strony klienta wahała się w granicach 8 do 50 % zgodnie ze stawkami przyjętymi przez Radę Gminy Dobrzyniewo Duże. Usługobiorcy dokonali zwrotu do budżetu na kwotę 50 536,16 zł. (OBWIESZCZENIE RADY GMINY DOBRZYNIOWO DUŻE z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie ogłoszenia tj. uchwały w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyjątkiem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania) .

5. Pobyt w domach pomocy społecznej

Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w domu pomocy społecznej pokrywa mieszkaniowiec domu w wysokości 70% swojego dochodu. Pozostałą kwotę do wysokości całkowitych kosztów utrzymania w placówce dopłaca rodzina i gmina, z której pochodzi osoba umieszczona w domu pomocy społecznej.

W roku 2020 w domach pomocy społecznej przebywało 24 mieszkańców gminy Dobrzyniewo Duże. Łączny koszt poniesiony przez gminę z tytułu opłaty za pobyt mieszkańców w DPS wyniósł 686 260,96 zł. Po odliczeniu zwrotów ze strony osób zobowiązanych do alimentacji lub instytucji w wys. 23 687,03 zł. całkowity koszt utrzymania wyniósł 662 573,93 zł. (środki własne)

6. Udzielenie schronienia

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. **W roku 2020 w schronisku dla osób bezdomnych w Białymstoku przebywały 4 osoby , które korzystały jedynie świadczeń w formie zasiłku stałego, celowego i w naturze**

7. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Ośrodek opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotna na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, za osobę, która pobiera zasiłek stały z pomocy społecznej i nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, za osobę bezdomną wychodzącą z bezdomności niepodlegającą obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, za osobę bezrobotną, z którą zawarto kontrakt socjalny.

Wysokość składki wynosi 9% od wypłaconych świadczeń. W roku 2020 GOPS opłacił składkę zdrowotną w wysokości 21 546,66 zł. za 40 osób pobierających zasiłek stały, które nie nabyły uprawnień do ubezpieczenia z innych tytułów. Max. wysokość składki 58,05 zł

8. SPRAWOWANIE POGRZEBU

Pomoc społeczna obejmuje również obowiązek sprawienia pogrzebu w sposób ustalony przez gminę zgodnie z wyznaniem zmarłego. Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Odbywa się na zasadach przyjętych UCHWAŁĄ NR VIII/68/19 RADY GMINY DOBRZYNIOWO DUŻE z dnia 26 kwietnia 2019r. w sprawie ustalenia zasad sprawiania pogrzebu przez gminę Dobrzyniewo Duże. (*Dz.U. 2019, poz. 2604*). Sprawienie pogrzebu obejmuje niezbędne czynności związane, a w szczególności: załatwienie formalności związanych ze zgonem i pogrzebem. Wydatki związane z organizacją pogrzebu w całości pokrywane są przez Gminę Dobrzyniewo Duże ze środków przeznaczonych na realizację zadań własnych z pomocy społecznej na podstawie faktur wystawionych przez firmę prowadzącą usługi pogrzebowe, któremu pochówek został zlecony.

GOPS w Dobrzyniewie Dużym pokrył kosztu pochówku 2 osób, korzystających z pomocy społecznej. Wydatkowano 7996 zł.

V. INNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Ustalanie prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym realizuje zadanie gminy polegające na ustalaniu uprawnień osób do bezpłatnej opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych. Prawo do świadczeń zdrowotnych określa art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wydawane jest na okres 90 dni. W 2020 roku wydano w tej sprawie 12 decyzji : 5 na wniosek świadczeniobiorcy; 7 na wniosek świadczeniodawcy (szpitala);

2. Zakupy niezbędnych artykułów medycznych i spożywczych dla osób przebywających w kwarantannie;

Pracownicy ośrodka na zgłoszenie dzielnicowego lub osób prywatnych dokonywali zakupu termometrów i niezbędnych leków, które były przekazywane przez Policję. Dostarczano również artykuły spożywcze dla osób zgłoszonych za pomocą aplikacji Kwarantanna. **Z tej formy pomocy skorzystało 5 rodzin.**

3. Informowanie oraz kierowanie mieszkańców gminy Dobrzyniewo Duże do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Białymstoku

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej kierują osoby przewlekle chore, które nie mogą z różnych powodów uzyskać świadczenia rentowego, do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Białymstoku ul Waryńskiego w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności. Na skutek tego działania osoby mogą starać się o uzyskanie pomocy finansowej w formie zasiłku stałego, zasiłku pielęgnacyjnego oraz świadczeń opiekuńczych. **Pokierowano 4 osoby , które otrzymały orzeczenie a tym samym pozyskały prawo do świadczeń w formie zasiłku stałego.**

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

Współpraca z sektorem pozarządowym odbywa się na zasadach partnerstwa, wzajemnego wsparcia w działaniach, podejmowania przedsięwzięć likwidujących bariery społeczne oraz wspierania inicjatyw sprzyjających wzmacnianiu więzi społecznych i lokalnej solidarności. W 2020 roku Gminny Ośrodek współpracował m.in. ze Stowarzyszeniem „Szlachetnej Paczki”. Zorganizował również zbiórkę środków higienicznych do Dziecięcego Szpitala |Klinicznego w Białymstoku na oddział Onkologii. Pośredniczył w przekazaniu od prywatnego sponsora tabletu dla niepełnosprawnego dziecka.

5. Inne

GOPS regularnie przeprowadza zbiórkę obuwia, odzieży, mebli czy artykułów gospodarstwa domowego oraz innych niezniszczonych sprzętów (wózków dziecięcych; łóżeczek itp.) które mogą zostać przekazane dla osób potrzebujących lub pośredniczy w ich przekazaniu.

VI. REALIZACJA PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC ŻYWNOŚCIOWA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewo Duże przy współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Gminy Dobrzyniewo Duże, realizował **Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ)**. Program ten jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym, który realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014 r., str. 1). Głównym celem programu jest zapewnienie najuboższym mieszkańcom Polski pomocy żywnościowej oraz uczestnictwo w działaniach w ramach środków towarzyszących. Zadanie Ośrodka podlega na rozpatrywaniu wniosków i wydawania uprawnień do pozyskania powyższej pomocy.

Ośrodek wydał skierowania dla 96 osób na pomoc rozdzielaną w 2020 r. Ponadto przed Świętami Wielkanocnymi pracownicy ośrodka w czasie Pandemii, wraz ze Strażą Pożarną i Wojskami Obrony Terytorialnej, dostraczali paczki dla osób zakwalifikowanych do pomocy.

VII. POMOC LEKOWA

GOPS w Dobrzyniewie Dużym od marca 2019 realizuje Gminny program osłonowy w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców gminy na podstawie UCHWAŁY NR VI/46/19 RADY GMINY DOBRZYNIEWO DUŻE z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2019–2022 r. (*Dz.U. 2019, poz.1370*). Program jest adresowany do mieszkańców gminy Dobrzyniewo Duże - niezdolnych do pracy z tytułu wieku (tj. osób, które osiągnęły wiek emerytalny; osób przewlekle chorych w wieku produkcyjnym. osób niepełnosprawnych (dzieci, osoby dorosłe). O pomoc lekową można ubiegać się raz w miesiącu w przypadku, gdy miesięczne wydatki na leki zlecone przez lekarza w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku przekraczają kwotę 30 zł, natomiast dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza kwoty 1 402 zł, zaś dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1056 zł. Przyznana pomoc finansowa nie może przekroczyć 50% wydatków na leki zakupione na podstawie recept i nie może być wyższa niż kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Świadczenie nie może być mniejsze niż 10 zł. **Z pomocy lekowej w roku sprawozdawczym skorzystało 28 na kwotę 7567 zł. Finansowanie Środki własne gminy.**

VIII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z jednym z zadań nałożonych na gminę jest opracowanie i realizacja programu ds. przemocy w rodzinie. Na terenie gminy Dobrzyniewo Duże w/w program został przyjęty dnia 28 lutego 2012 r. UCHWAŁA NR XIX/96/2012 RADY GMINY DOBRZYNIEWO DUŻE w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania

Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2012-2020. Zadania zawarte w dokumencie obejmowały swoim zakresem zadania mające na celu przed wszystkim ochronę osób doznających przemocy.

Pojęcie przemocy w rodzinie obejmuje wszelkie odmiany złego traktowania tych członków rodziny, którzy nie są w stanie skutecznie się bronić. Przemoc w rodzinie to nie tylko znęcanie się fizyczne nad członkiem rodziny, ale także dręczenie psychiczne, wykorzystywanie seksualne i ekonomiczne.

W celu realizacji powyższego zadania w dniu 15.02.2012 r. Zarządzeniem Nr 6/2012 Wójta Gminy Dobrzyniewo Duże został powołany **ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY** ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Dobrzyniewo Duże. Zespół pełni funkcję strategiczną oraz koordynującą polegającą na kształtowaniu lokalnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: ośrodka pomocy społecznej; GKRPA; Policji; oświaty; ochrony zdrowia; organizacji pozarządowych; kurateli sądowej.

W ramach Zespołu działają **GRUPY ROBOCZE**, których przedstawiciele pracują z rodziną, zapewniając kompleksową pomoc, wspólnie opracowują, wdrażają i monitorują realizację planu pomocy w ramach **PROCEDURY NIEBIESKIEJ KARTY**. W 2020 roku Zespół Interdyscyplinarny zbierał się czterokrotnie (min. raz na kwartał), zachowując jego ustawowy termin a Przewodniczący Zespołu powołał **31 grup roboczych**, które pracowały w ramach **76 posiedzeń**.

Tabela9.Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Dobrzyniewo Duże w okresie 2018- 2020.

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba WSZYSTKICH formularzy "Niebieska Karta - A" wypełnionych w danym roku r. wszystkie wypełnione karty	20	39	30
• Pomoc społeczną	1	2	0
• Policję	17	36	27
• Oświatę	2	0	0
• Ochronę zdrowia	0	0	0
• GKRPA	0	1	3
w tym z w.1 : Liczba formularzy "Niebieska Karta - A" WSZCZYNAJĄCYCH procedurę "Niebieskiej Karty"	16	25	24
Liczba WSZYSTKICH formularzy "Niebieska Karta - A" , w których osobą, co do której istniało podejrzenie, że doświadcza przemocy, była osoba niepełnoletnia (do 18 r. ż.)	2	2	0
Liczba formularzy "Niebieska Karta - A" WSZCZYNAJĄCYCH procedurę "Niebieskiej Karty", w których osobą, co do której istniało podejrzenie, że doświadcza przemocy, była osoba starsza (pow. 65 r. ż.)	2	2	2
Liczba zakończonych NK	15	12	14
Liczba rodzin objętych działaniami grup roboczych	26	35	27
Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego	4	4	4
Liczba powołanych grup roboczych	19	31	31
Liczba posiedzeń grup roboczych	211	109	76

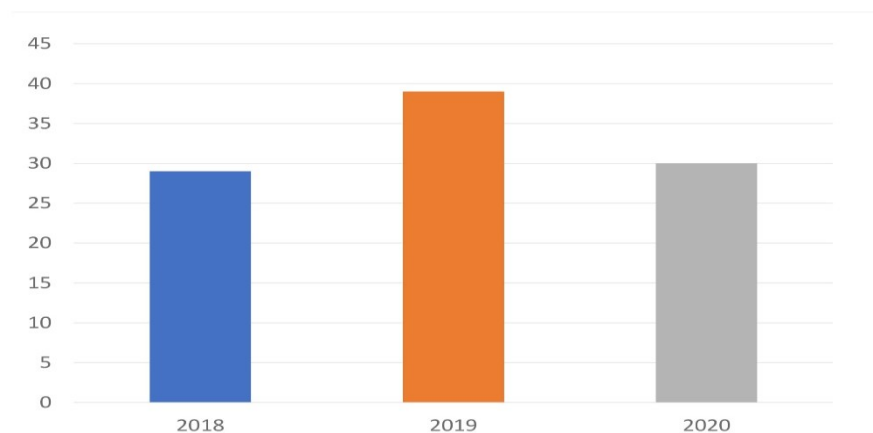
W latach 2018 – 2020 w Gminie Dobrzyniewo Duże procedura Niebieskie Karty zakładana była głównie przez policję. Sporadycznie NK inicjowali pracownicy socjalni, oświatowi czy GKRPA. Nie odnotowano NK założonej przez pracowników ochrony zdrowia. W 2020 r. łącznie działaniami grup roboczych objętych było **27 rodzin**. Zwykle ofiarami przemocy w rodzinie były kobiety.

Tabela 10. Struktura osób doświadczających przemocy w okresie 2018- 2020.

Niebieskie Karty	2018	2019	2020
Liczba osób dotkniętych przemocą ogółem; W tym:	75	92	86
Kobiety	24	34	30
Mężczyźni	28	40	33
w tym: osoby starsze	6	8	3
niepełnosprawne	4	3	2
dzieci	23	18	23

*Źródło: dane OPS Dobrzyniewo Duże

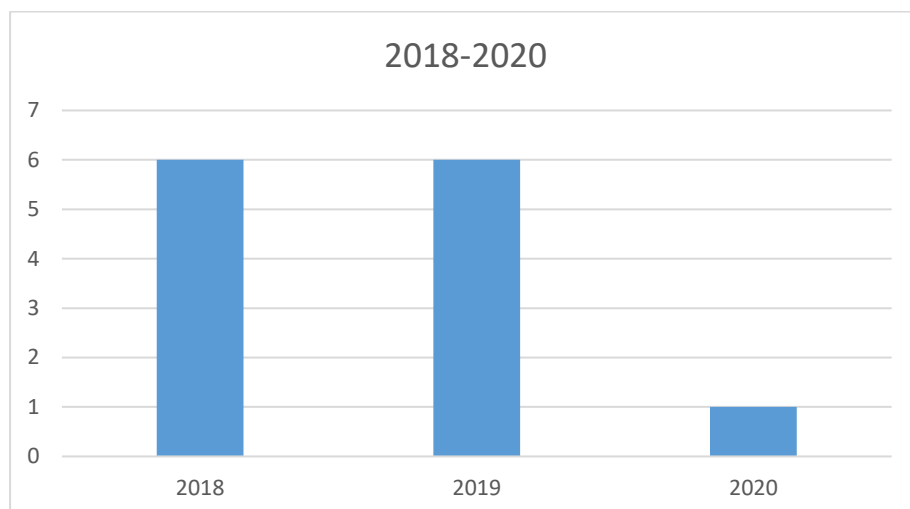
Wykres 1. Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” w okresie 2018 – 2020.

Źródło: dane OPS Dobrzyniewo

W 2020 roku zostało zakończonych ogółem 14 procedur NK z powodu ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy lub z powodu braku zasadności podejmowanych działań. Instytucją, która udziela wsparcia finansowego osobom i rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym. Z tej formy pomocy w 2018 roku skorzystało 6 rodzin, w 2019 roku – 6 rodzin, w 2020 roku – 1 rodzina

Wykres 2. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu przemocy w rodzinie w okresie 2018 – 2020.

Źródło: dane OPS Dobrzyniewo Duże

Instytucjami świadczącymi pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w Gminie Dobrzyniewo Duże są: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (w której strukturze funkcjonuje Gminny Punkt Konsultacyjny Problemów Uzależnień), Komisariat Policji, Placówki Oświatowe, Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej.

Tabela 11. Formy pomocy udzielone osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie w okresie 2018-2020 w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego .

Formy pomocy	2018	2019	2020
Liczba osób objętych pomocą ogółem	75	92	86
Poradnictwo: psychologiczne:			
liczba osób objęta poradnictwem	27	14	33
medyczne	0	0	0
socjalne	96	97	30
prawne	7	10	12
zawodowe i rodzinne	15	16	11

*Źródło: dane OPS Dobrzyniewo Duże

W latach 2018 -19 Gmina oferowała pomoc Mobilnego Punktu wsparcia w ramach Projektu realizowanego przez Stowarzyszenie Droga. Zapewniono m.in.: pomoc psychologiczną (edukację na temat przemocy, zapewnienie bezpieczeństwa poprzez uczenie działań skierowanych na zatrzymanie przemocy, wsparcie psychologiczne), poradnictwo socjalne (rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy

przemocy domowej, gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu Gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny, motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień, motywowanie do podjęcia leczenia specjalistycznego). W ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz działający z jej ramienia Punkt Konsultacyjno – informacyjny oferował pomoc specjalisty psychoterapii uzależnień. W 2020 r. działania te ograniczały się do konsultacji online.

VIII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Ustawa o wspieraniu rodziny i Dz.U.2020.0.821 t.j. - Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy szereg zadań. Zgodnie z art.176 Do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) (uchylona)
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w **art. 29** *pomoc rodziny wspierającej* ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w **art. 187** *zadania ministra właściwego do spraw rodziny* ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.
- 8) (uchylony)

Art. 177. Zadania zlecone gminie z zakresu wspierania rodziny

1. Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w **art. 187a** *rządowy program wsparcia rodzin z dziećmi* ust. 1.
2. Gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

Realizując zadanie własne GMINY Rada Gminy Dobrzyniewo Duże dnia 2 marca 2018 r. UCHWAŁĄ NR XL/226/18 przyjęła **3-letni Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobrzyniewo Duże na lata 2018-2021**. Program ma na celu pomoc rodzinom z terenu gminy Dobrzyniewo Duże, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

W tym celu m.in. w 2016 roku zatrudniono **ASYSTENTA RODZINY**, którego zadaniem jest wspomaganie rodzin, w których pojawiają się problemy wychowawcze. Bywa tak, że rodzice z różnych przyczyn nie radzą sobie z wychowywaniem potomstwa i zapewnieniem mu niezbędnych warunków do prawidłowego rozwoju fizycznego, emocjonalnego i psychicznego. Wtedy właśnie wkracza do akcji asystent rodziny, którego zadaniem jest wspieranie rodzin niezaradnych życiowo, dotkniętych ubóstwem, bezrobociem, uzależnieniami, którym grozi odebranie dzieci. Asystent może mieć pod opieką max 15 rodzin. Zakres zadań asystenta rodziny to m.in.: pomoc w rozwiązywaniu problemów psychologicznych; pomoc w rozwiązywaniu trudności wychowawczych; wzmocnienie kompetencji wychowawczych; pomoc w poprawie sytuacji rodziny; pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej; motywowanie do podnoszenia kwalifikacji; pomoc w poprawie sytuacji życiowej rodziny; pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych itp.

Od końca 2019 roku asystent wykonuje swoje zadania na ½ etatu. W 2020 roku opiekował się 5 rodzinami.

Tabela 12. – Liczba rodzin i przeciętny czas pracy asystenta

lp	Czas w miesiącach pozostawania pod opieką asystenta	Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny, z tego;
1	do 3 m-cy	0
2	Powyżej 3 do 12 m-cy	1
3	Powyżej 1 roku	4
	ogółem	5

Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną (podaje się w miesiącach z dokładnością do 1 miesiąca, wykazując, miesiąc rozpoczęty jako miesiąc pełny) – 40 godzin. Główne problemy rodzin, z którymi pracował asystent w 2020 roku: bezradność w prawach opiekuńczo-wychowawczych; bezrobocie dorosłych członków rodziny; stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej; nadużywanie alkoholu przez członków rodziny, trudna sytuacja materialno-bytowa. W 2020 roku w ramach Programu 2020 ośrodek otrzymał jednorazowy dodatek, który zgodnie z wytycznymi został przekazany dla asystenta. Spełniając założenia ustawowe Asystent systematycznie podnosi swoje kwalifikacje. Uczestniczy w szkoleniach.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada również na gminy obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dzieci w **PIECZY ZASTĘPCZEJ**. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym współfinansował pobyt ogółem 4 dzieci z terenu Gminy w rodzinnej pieczy zastępczej i instytucjonalnej

Tabela 13 – Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w 2020 roku.

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba dzieci	Poniesione koszty
Instytucjonalna piecza zastępcza (placówki opiekuńczo-wychowawcze)	2	39 688,00
Rodzinna piecza zastępcza (rodziny zastępcze)	2	6 847,96
Razem	4	46 535, 96

Źródło: opracowanie własne

IX. DODATEK MIESZKANIOWY I ENERGETYCZNY

1. **Dodatek mieszkaniowy** jest formą pomocy dla osób, które mają trudności w wnoszeniu bieżących opłat mieszkaniowych, przeznaczoną dla osób spełniających łącznie poniższe trzy warunki: posiadają tytuł prawny do lokalu; zamieszkują lokale mieszkalne spełniające kryterium metrażowe; spełniają kryterium dochodowe. Dodatek przysługuje jeżeli średni miesięczny dochód w przeliczeniu na członka gospodarstwa domowego, w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku, nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury obowiązującej w dniu złożenia wniosku w gospodarstwie jednoosobowym. **W roku 2020 z pomocy w formie dodatku mieszkaniowego skorzystała 1 rodzina. Na wypłatę dodatków przeznaczono kwotę 4234,72 zł . Średni koszt dodatku to 352,89 zł. miesięcznie**
2. **Dodatek energetyczny** przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Za odbiorcę wrażliwego energii elektrycznej uważa się osobę, której przyznano dodatek mieszkaniowy, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej. Wysokość dodatku energetycznego obowiązująca od dnia 1 maja 2020 r. do dnia 30 kwietnia 2021 r. dla gospodarstwa domowego: prowadzonego przez osobę samotną wynosi 10,94 zł/miesiąc składającego się z 2 do 4 osób wynosi 15,19 zł/miesiąc; składającego się z co najmniej 5 osób wynosi 18,23 zł/miesiąc; **W 2020 roku nie odnotowano wniosków na dodatek energetyczny.**

X. KARTA DUŻEJ RODZINY

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym realizuje ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 1348 ze zm.). Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski system zniżek, stworzony z myślą o rodzinach wielodzietnych, które oferowane są zarówno przez instytucje publiczne, jak i firmy prywatne. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. Karta Dużej Rodziny wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie i co równie ważne, wydawana jest bezpłatnie, a jedynie wydanie duplikatu bądź drugiej formy karty /np. elektronicznej/ podlega opłacie.

W 2020 roku zarejestrowano 53 wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny. Zamówiono 110 kart tradycyjnych i 66 elektronicznych dla 53 rodzin. Na realizację ww. programu w 2020 roku wydatkowano z dotacji 331, 77 złotych. Od początku trwania programu tj. od 16 czerwca 2014 r. do 31 grudnia 2020r. łącznie 238 rodzin z terenu Gminy Dobrzyniewo Duże może korzystać z przywilejów jakie daje Karta Dużej Rodziny. (liczba osób z przyznaną kartą 1036, w tym dzieci 619)

XI. ŚWIADCZENIA RODZINNE

1. Zasiłki rodzinne z dodatkami

Zasiłek rodzinny to świadczenie mające na celu częściowe pokrycie kosztów wynikających z utrzymania dziecka. Otrzymuje się go do ukończenia przez dziecko 18 roku życia, ukończenia przez dziecko nauki w szkole (jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia), lub do 24 roku życia dziecka, jeśli kontynuuje naukę w szkole lub na uczelni wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku wynosi miesięcznie:

- 95 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 124 zł na dziecko w wieku powyżej 5 lat do ukończenia 18 roku życia,
- 135 zł na dziecko w wieku powyżej 18 lat do ukończenia 24 rok życia

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 1 000,00 zł
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400 zł,
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, który wynosi 193 zł, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci,
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, do 5 roku życia dziecka wynosi 90 zł, zaś powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia 110 zł,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, który wynosi 95 zł na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku,
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniami w miejscowości, w której znajduje się szkoła - 113 zł, zaś na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła - 69 zł,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości 100 zł.

Prawo do zasiłku przysługuje rodzicom lub opiekunom prawnym dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka (jeśli wystąpił do sądu z wnioskiem o przysposobieniu dziecka), osobie uczącej się (jeśli jest osobą pełnoletnią, niepozostającą pod opieką rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony), jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności kryterium dochodowe jest powiększone do kwoty 764,00 zł. W przypadku, gdy dochód rodziny przekroczy wymagane kryterium dochodowe ustala się prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami zgodnie z art. 5 ust 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r., tzw. „złotówkę za złotówkę”.

Tabela nr 14 Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba świadczeń, w zakresie świadczeń ustalonych wyłącznie na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy

	Wyszczególnienie zł za zł	wydatek	Liczba świadczeń
1.	Zasilek rodzinny, z tego na dziecko w wieku:	31 766,36	436
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:	15 151,79	642
2.1.	- urodzenia dziecka	723,70	10
2.2.	- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	0,00	0
2.3.	- samotnego wychowywania dziecka, z tego, do którego prawo ustalono na podstawie:	1 176,12	10
2.4.	- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tego w wieku:	539,58	14
2.4.1.	- do 5. roku życia	0,00	0
2.4.2.	- powyżej 5. roku życia	539,58	14
2.5.	- rozpoczęcia roku szkolnego	1 766,54	365
2.6.	- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tego w związku z:	3 997,21	123
2.6.1.	- zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	0,00	0
2.6.2.	- dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	3 997,21	123
2.7.	- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	6 948,64	120
3.	Zasilek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego (wiersz 1 + wiersz 2)	46 918,15	1 078
4.	Zasilek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, do których prawo zostało ustalone przez wojewodę/marszałka województwa na podstawie przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego	0,00	0
5.	Zasilek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego (wiersz 3 + wiersz 4)	46 918,15	X

- dane ze sprawozdania Śr za 2020 r.

Poniżej przedstawiono wypłaty świadczeń w pełnej wysokości - zestawienie na podstawie sprawozdania kwartalnego za 2020 r.

Tabela 15 Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba świadczeń, z wyłączeniem świadczeń ustalonych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy

	WYSZCZEGÓLNIENIE	Koszt świadczeń	w tym w ramach koordynacji	Liczba świadczeń	w tym w ramach koordynacji
1.	Zasilek rodzinny, z tego na dziecko w wieku:	649 393	1 636	5 532	16
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:	309 342	338	2 632	4
2.1.	- urodzenia dziecka	27 000	0	27	0
2.2.	- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	42 995	0	110	0
2.3.	- samotnego wychowywania dziecka, z tego, do którego prawo ustalono na podstawie:	32 630	0	150	0
2.4.	- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tego w wieku:	28 920	0	264	0
2.4.1.	- do 5. roku życia	540	0	6	0
2.4.2.	- powyżej 5. roku życia	28 380	0	258	0
2.5.	- rozpoczęcia roku szkolnego	32 800	200	328	2
2.6.	- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tego w związku z:	61 017	138	869	2
2.6.1.	- zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	2 712	0	24	0
2.6.2.	- dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	58 305	138	845	2
2.7.	- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	83 980	0	884	0
3.	Zasilek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego (wiersz 1 + wiersz 2)	958 735	1 974	8 164	20
4.	Zasilek pielęgnacyjny, z tego, do którego prawo ustalono na podstawie:	412 685	0	1 912	0
5.	Świadczenie pielęgnacyjne, z tego, do którego prawo ustalono na podstawie:	725 190	0	397	0
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	52 800	0	87	0
7.	Świadczenia opiekuńcze (wiersz 4 + wiersz 5 + wiersz 6)	1 190 675	0	2 396	0
8.	Razem (wiersz 3 + wiersz 7)	2 149 410	1 974	10 560	20
9.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	63 000	X	63	X
10.	Świadczenie rodzicielskie	183 282	0	214	0

Według powyższych zestawień największe koszty generują dodatki przyznawane: na pierwszym miejscu z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (27,15 % kwoty wszystkich dodatków); na drugim - z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (19,72 %), zaś na trzecim, dodatek z tytułu opieki na dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego 13,89 %. Znaczną procent stanowią też dodatki z tytułu samotnego wychowywania dziecka 10,55 %

Tabela 16 – Wyplacone zasiłki rodzinne z dodatkami w 2020 roku.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota
1	Zasiłki rodzinne i dodatki	282	11 951	1 005 652,55 zł
2	Pozostałe zasiłki (w tym opiekuńcze) wyszczególnione poniżej			1 459 277,99 zł.
Razem				2 464 903,54zł

2. Świadczenia opiekuńcze i zasiłek dla opiekuna

Wśród świadczeń opiekuńczych wyróżniamy: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia,
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Wysokość zasiłku wynosi **215,84 zł** miesięcznie.

3. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny oraz małżonkom, jeśli nie podejmują zatrudnienia lub rezygnują z zatrudnienia i podjęcia się pracy zarobkowej. Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego wynosi **620 zł miesięcznie**. Jest on przyznawany, jeśli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki, w przeliczeniu na osobę nie przekracza **764 zł netto**.

• Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje:

- matce lub ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną,
- innym osobom, na których Kodeks rodzinny i opiekuńczy nakłada obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie przysługuje tylko, jeśli opiekunowie nie podejmują lub rezygnują z pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą z orzeczeniem o niepełnosprawności. W **2020 roku** wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła **1830,00 zł miesięcznie**.

4. **Zasilek dla opiekuna** jest świadczeniem będącym realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt TK akt K 27/13. Zasilek dla opiekuna dotyczy osób opiekujących się dorosłymi osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności i przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku, w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Wysokość zasiłku dla opiekuna wynosi **620 zł miesięcznie**. Prawo do zasiłku dla opiekuna ustalone jest na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony.

Tabela 17 – Wyplacane świadczenia opiekuńcze i zasilek dla opiekuna w 2020r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota
1	Zasiłki pielęgnacyjne	165	1912	411 822,72
2	Świadczenia pielęgnacyjne	38	397	732 757,30
3	Specjalne zasiłki opiekuńcze	11	87	51 415,40
4	Zasiłki dla opiekuna	3	36	22320,00
Razem				1 218 315,42

Poddając analizie powyższe dane zauważyć należy, iż świadczenie pielęgnacyjne stanowi największą wartość wypłaty wśród świadczeń związanych z niepełnosprawnością, gdyż stanowi aż 60, 15 % ogólnej sumy wypłaconych świadczeń. Na drugim miejscu znajdują się zasiłki pielęgnacyjne (33,80 %), na trzecim specjalne zasiłki opiekuńcze (4,22%), zaś na ostatnim zasiłki dla opiekuna (1,83 %)

5. Świadczenie „Za życiem”

Program „Za życiem” ma na celu udzielenie wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, powstałe w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Jednym z elementów Programu „Za Życiem” jest wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości **4 000,00 zł** z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W 2020 roku nie wnioskowano o tego rodzaju świadczenia.

6. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przyznawana jest matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu, jeśli **dochód rodziny** w przeliczeniu na osobę nie przekracza **1922,00 zł netto**. Wysokość świadczenia wynosi **1000,00 zł** na jedno dziecko.

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka dla 62 rodzin/ 63 dzieci w łącznej wysokości 63 000,00 zł.

7. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, którym urodziło się dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Wysokość świadczenia wynosi **1 000,00 zł**. Świadczenie przysługuje przez okres : 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka; 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci; 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci; 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci; 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

W 2020 roku świadczenie rodzicielskie otrzymywało 28 osób na kwotę 183 282 zł. (214 świadczeń)
Wydano 28 decyzji

8. Ubezpieczenie społeczne i zdrowotne opłacane za niektóre osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekuna.

UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE - Za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekuna opłacane są **składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe** od podstawy odpowiadającej wysokości wypłacanego świadczenia przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobietę i 25-letniego przez mężczyznę, jeżeli nie podlegają one obowiązkowi ubezpieczenia z innego tytułu. **W 2020 roku opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne za osoby ogółem 33 osoby , w tym za 23 osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, za 9 osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy i za 1 osobę pobierającą zasiłek dla opiekuna za łączną kwotę 123 350,75 zł.**

UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE - Za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze, zasiłek dla opiekuna lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu opłacane są składki na ubezpieczenie zdrowotne. **W 2020 roku opłacono składkę na ubezpieczenie zdrowotne za 14 osób, w tym za 8 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (12 580,96 zł), za 6 osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy (2613,19 zł) i za 1 osobę pobierającą zasiłek dla opiekuna w wys. 669,60 zł. Ogółem wydatkowano 15 154,20 zł.**

XII. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2019 roku, poz. 670 ze zm.). Na podstawie przepisów tej ustawy realizowane jest wsparcie materialne dla osób uprawnionych do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Wsparcie to realizowane jest poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osób spełniających kryteria ustawowe. Świadczenia te przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 zł. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 900,00 zł. o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej. W/w świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500,00 zł. Świadczenia te przyznawane są na okres świadczeniowy, który trwa od października danego roku do końca września roku następnego. W Gminie Dobrzyniewo Duże ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego korzystają przedstawiciele ustawowi małoletnich osób uprawnionych jak również pełnoletnie uczące się osoby uprawnione. Liczbę rodzin i osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w Gminie w roku 2020 przedstawia poniższa Tabela.

Tabela 18 – Liczba osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2020r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeniobiorców	Liczba wypłaconych świadczeń
FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	22	Małoletnie osoby uprawnione	348
		Pełnoletnie uczące się osoby uprawnione	

Źródło: opracowanie własne

W 2020 roku ogólna suma przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła **141 320,00 zł.** w tym : na osobę w wieku 0-17 lat : 127 720 zł; 18-24 lat - 13 600 zł. i powyżej 25 lat – 0.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz. 808 ze zm.) gmina zobowiązana jest do prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych. W systemie FA zarejestrowanych jest na koniec 31.12.2020 r. ogółem 61 dłużników. W 2020 prowadzono działania wobec dłużników 49 dłużników. **Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w 2020 roku dotyczyły w szczególności:**

1. Ścisłej współpracy gminy wierzyciela z gminą dłużnika:

- wysłano 11 informacji dotyczących dłużników alimentacyjnych opisujących ich sytuację rodzinną, dochodową, zawodową i zdrowotną oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, pozyskanych poprzez przeprowadzone wywiady alimentacyjne i oświadczenia majątkowe;
- wezwano 9 dłużników w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, stawilo się 6;

2. Ścisłej współpracy gmin z komornikami:

- wysłano 9 informacji do Komorników Sądowych mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych,
- skierowano do komorników sądowych 9 wniosków dotyczących przyłączenia się do trwającego postępowania egzekucyjnego;

3. Aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych:

- zobowiązano 3 dłużników do zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy. Z obowiązku tego wywiązali się wszyscy dłużnicy.

4. Złożenia przez gminę dłużnika do właściwej komendy policji zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa (określone w art. 209 § 1 i 3 kodeksu karnego) przez dłużnika za uporczywego uchylania się od alimentacji:

- przekazano 11 wniosków;

5. Wydanie decyzji uznających dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych(art. 5 ust. 3 ww. ustawy):

- wydano 11 decyzji
- skierowano 11 wniosków do prokuratury o ściganie za przestępstwo nie alimentacji określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego; 1 postępowanie zostało umorzone.

6. Przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniu dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy: co miesiąc przekazywane są informacje o wysokości zobowiązań do pięciu biur informacji o wysokości zobowiązania dłużników; przekazano 12 informacji;

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego mają charakter zwrotny. Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami Ogólna kwota zadłużenia na dzień 31.12.2020r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi **1 270 220 zł**. Kwoty zwrócone przez dłużnika stanowią kwotę, **103 049,71 zł**. z tego: - przekazane

na dochody budżetu państwa: 75 599,80 zł.(w tym odsetki za opóźnienie 34 424,87 zł. przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela 27 449,91 zł. Prowadzona jest kwartalna sprawozdawczość. **Koszt realizacji Funduszu Alimentacyjny wyniósł 145 559,60 zł. (świadczenia 141 320 zł plus 3% na koszty obsługi 4 239,60 zł).**

XIII. PROGRAM „DOBRY START”

Program „Dobry Start” to wypłacanie 300,00 zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny, niezależnie od wysokości osiąganego dochodu w rodzinie. Świadczenie to przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole (szkoła podstawowa, szkoła ponadpodstawową, klasy dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej prowadzone w szkole ponadpodstawowej, szkoła artystyczna, w której jest realizowany obowiązek szkolny lub nauki, a także młodzieżowy ośrodek socjoterapii, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, ośrodek rewalidacyjno- wychowawczy), aż do ukończenia przez nie 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne, uczące się w szkole, otrzymują świadczenie do ukończenia przez nie 24 roku życia.

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił świadczenie „Dobry start” dla 887 rodzin na 1323 dzieci w łącznej wysokości 396 900 zł. Wydano 1 decyzję odmowną. Koszty obsługi zgodnie z wytycznymi Ministerstwa wyniosły 13 240 zł. z tego 80% zostało przekazane na wynagrodzenie osób weryfikujących wnioski, 20 % na inne wydatki. Całkowity koszt Programu 410 140 zł.

Tabela19 . Informacje o przyczynie wypłacenia świadczenia dobry start

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie roczne
1	2	3
1.	Liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie dobry start, z tego:	1 323
1.1.	- w związku z okolicznością, o której mowa w § 4 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia ¹⁾	1 295
1.2.	- w związku z okolicznością, o której mowa w § 4 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia ¹⁾	27
1.3.	- w związku z okolicznością, o której mowa w § 4 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia ¹⁾	1
1.4.	- w związku z okolicznością, o której mowa w § 4 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia ¹⁾	0
2.	Liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie dobry start w związku z rozpoczęciem roku szkolnego, z tego:	1 323
2.1.	- w szkole podstawowej	877
2.2.	- w szkole ponadpodstawowej	400
2.3.	- w dotychczasowym gimnazjum lub dotychczasowej szkole ponadgimnazjalnej albo w klasie dotychczasowej szkoły ponadgimnazjalnej prowadzonej w szkole ponadpodstawowej	37
2.4.	- w szkole artystycznej, w której jest realizowany obowiązek szkolny lub nauki	1
2.5.	- w młodzieżowym ośrodku socjoterapii	0
2.6.	- w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym	7
2.7.	- w specjalnym ośrodku wychowawczym	1
2.8.	- w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym	0

XIV. PROGRAM 500+ ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE

Świadczenie wychowawcze od 1 lipca 2019 r. przysługuje na każde dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód w rodzinie. Wysokość świadczenia wychowawczego na jedno dziecko wynosi 500,00 zł.

W Gminie Dobrzyniewo Duże od stycznia 2020 r. do grudnia 2020r. świadczenie wychowawcze przyznano 1208 rodzinom, na 1925 dzieci. Wyplacono 15 048 świadczeń na kwotę 11 597 570,44 zł. Koszty obsługi stanowiły 0,85% wypłaconych świadczeń. Ogólny koszt realizacji Programu 11 695 000,00 zł.

Tabela 20 – Liczba dzieci na które wypłacono świadczenia wychowawcze w 2020r.

Miesiąc	Liczba dzieci na które ustalono świadczenie
Styczeń	1859
Luty	1876
Marzec	1855
Kwiecień	1880
Maj	1890
Czerwiec	1891
Lipiec	1895
Sierpień	1889
Wrzesień	1898
Październik	1913
Listopad	1920
Grudzień	1925
RAZEM:	Średnia liczba dzieci w przeliczeniu na 12 m-cy - 1891

Źródło: opracowanie własne

Analizując powyższe dane zauważamy, iż ilość wypłacanych świadczeń wychowawczych z miesiąca na miesiąc zwiększa się nieznacznie. Występuje rotacja wśród świadczeniobiorców. Ośrodek wypłaca również 500 + w ramach koordynacji na podstawie decyzji Wojewody. Prowadzona jest miesięczna sprawozdawczość. Nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze podlegają zwrotowi.

XV. PROGRAM „CZyste Powietrze”

Program „Czyste powietrze” jest pierwszą ogólnokrajową inicjatywą walki ze smogiem. Realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W jego ramach można przeprowadzić termomodernizację budynków, np. wykonać termoizolację lub wymienić stolarkę okienną i drzwiową na bardziej energooszczędną. Z dofinansowania można skorzystać w celu wymiany starych, wysokoemisyjnych kotłów węglowych na ekologiczne źródła energii, np. pompę ciepła, instalację fotowoltaiczną, kolektory słoneczne, rekuperację czy wykonanie instalacji centralnego ogrzewania. Dodatkowo można przeprowadzić kompletny audyt energetyczny wykazujący rzeczywiste zapotrzebowanie budynku na energię cieplną. W dniu 01.10.2020 r. w życie weszły zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, ze zm.), które nakładają na gminy obowiązek wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze. Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych /tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 111 ze zm./.

Zaświadczenia wydawane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce po uprzednim złożeniu wniosku

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym wydał 10 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze.

XVI. KONTROLE W GOPS

- luty 2020 - Prawidłowość wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu Państwa na finansowanie zadań własnych i zleconych od stycznia 2019 do dnia kontroli. Ocena pozytywna bez nieprawidłowości.(wystąpienie pokontrolne 10 marca 2020 r - Nadzór kontroli PUW)

- wrzesień 2020 - Kontrola z zakresu oceny przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego od sierpnia 2019 do dnia kontroli. Ocena: pozytywnie z nieprawidłowościami nie mającymi wpływu na wypłacone świadczenia..(Wystąpienie pokontrolne z 30.10.2020 r. znak PS.I.431.5.2.2020MK). Nieprawidłowości zostały usunięte na bieżąco m.in. dokonano zapisu ustawy regulującej wypłaty świadczeń z Funduszu alimentacyjnego w Statucie ośrodka.

XVII. PODSUMOWANIE

W wyniku analizy powyższych danych można wnioskować, że w gminie Dobrzyniewo Duże realizowanych jest wiele działań, które skierowane były do mieszkańców w celu zaspakajania ich potrzeb, a w szczególności niwelowania nierówności społecznych. Ważnym elementem było i jest przeciwdziałanie występowaniu negatywnych zjawisk np. występowania przemocy, uzależnień, problemów opiekuńczo wychowawczych rodzin z dziećmi, zgodnie z zasadą „lepiej zapobiegać niż leczyć”. Istotne znaczenie ma też wspieranie osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób starszych i samotnych. Realizacja zadań w tych obszarach na pewno jest konieczna i wymaga kontynuowania. Jednak z powodu obecnej sytuacji występowania stanu epidemii oraz wprowadzonych wyjątkowych ograniczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej problemy mieszkańców gminy mogą być zupełnie odmienne. Nie znaczy to, że znikną obecne trudności, ale na pierwszy plan wyłonią się problemy związane z przewidywanym kryzysem, czyli wzrost bezrobocia i ubóstwa. Obecnie nie można jednoznacznie wskazać jakie będą skutki pandemii, ale w celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwość i poniżej przedstawiono potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

1. stałe monitorowanie bieżącej sytuacji epidemicznej i podejmowanie działań zmierzających do udzielania doraźnej pomocy mieszkańcom w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych;
2. prowadzenie diagnozy sytuacji życiowej mieszkańców, a w przypadku rozeznania potrzeb gminy w czasie epidemii lub po jej zakończeniu tworzenie programów osłonowych;
3. kontynuowanie realizacji wszystkich zadań w zakresie pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb umożliwiających życie odpowiadających godności człowieka;
4. kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie ośrodkiem pomocy społecznej, a służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą, policją organizacjami pozarządowymi oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych;
5. rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym, szukanie skutecznych, innowacyjnych rozwiązań;
6. utrzymanie na tym samym poziomie standardów związanych z pracą socjalną oraz realizacją wypłaty świadczeń w GOPS poprzez zwiększanie kompetencji służb i reagowanie na bieżące potrzeby związane z funkcjonowaniem ośrodka.